

Ar tikrai saugu keliauti lėktuvu?

Kai kurie žmonės lėktuvais su [Vietnamo vizos](#) skraido kelis syk per metus ir laiko tai neišvengiamu, nepakeičiamu dalyku. Kiti, priešingai, pajaučia didelį nerimą tik pagalvoję apie tai ir čia pat prisipažįsta, kad padarytų viską, kad tik nereikėtų skristi lėktuvu. Ir tokių žmonių yra gana daug.

Prieš 20 metų Orlaivių Boeing korporacija (angl. Boeing Aircraft Corporation) atliko apklausą, kurioje dalyvavo įvairaus amžiaus JAV gyventojai. Tokios apklausos rezultatai parodė, kad lėktuvu tuo metu bijojo skristi 25 milijonai žmonių. 2001 metų kovo mėnesį Gallup Poll pakartojo šį tyrimą. Jo rezultatai panašūs: nerimą skristi lėktuvu išsakė 20 % dalyvavusiųjų. 2001 m. rugsėjo 11-osios d. įvykiai JAV privertė daugybę žmonių susimąstyti apie kelionių lėktuvu saugumą, o nerimavusius iki tol – dar labiau išsigąsti.

Būtent saugumo problema kelia žmonėms daugiausiai neigiamų emocijų ir/ ar abejonių. Kai kurie jų įsivaizduoja, kaip dėl kokių nors techninių nesklandumų ar nepalankių oro sąlygų, sugenda vienas iš orlaivio variklių, nulūžta sparnas ar lėktuvas apsiverčia. Kartais tokie įsivaizdavimai perauga į ryškų gąsdinantį vaizdinį, o tai dar labiau pablogina esamą situaciją.

Atrodytų, kad stipriai nerimaujantį dėl skrydžių keleivį galima tik paguosti, o padėti atsikratyti nemalonių minčių galimybių nėra - juk apie lėktuvų nelaimės danguje ar žemėje vis prabylama žiniasklaidos priemonėse (kur dažnai nepagailima smulkios informacijos ar net dramatiškų faktų). Tai, kad padėti neįmanoma – visiškai netiesa. Iš tikrųjų, kuo daugiau turite žinių apie tai, kas Jums kelia baimę ar nerimą, kuo daugiau su tuo „susidraugaujate“, tuo mažiau jaučiate. Todėl šiame straipsnyje pateikiami įvairiausi skrydžių faktai, susiję su kelionių saugumu.

Nuolatos skraidantys orlaivių pilotai ir įgulos nariai yra tikri: skrydžiai yra visiškai saugūs, o komerciniai (kurių metu keliaujama darbo ar laisvalaikio tikslais) netgi laikomi vienu saugiausių pasaulyje. Tą patvirtina ir JAV Masačusetso Technologų Instituto Statistinės departamento atstovas dr. A. Barnett: remiantis 1967-1976 metų kelionių lėktuvais statistika, tikimybė mirtinai susižaloti galėjo būti prilyginta 1 iš 2 milijonų. Šių dienų skrydžiai yra dar saugesni: tokia tikimybė apskaičiuota 1 iš 10 milijonų. Nedidelė, tiesa?...

Jei tokie skaičiai Jūsų neįtikina, palyginkime lemtingų susižalojimų skrendant lėktuvu tikimybes su atitinkamomis kelionių greitkeliais ar geležinkeliu atvejais. JAV Nacionalinės Transporto Saugumo Tarnybos (angl. the National Transportation Safety Board, NTSB) teigimu, žūties autoavarijoje tikimybė – 1 iš 5 tūkstančių, keliaujant traukiniu – 1 iš 400 tūkstančių. Tarnybos darbuotojų įsitikinimu, tokios tikimybės aviakatastrofose įvairuoja nuo 1 iš 400 tūkstančių iki 1 iš 10 milijonų priklausomai nuo avialinijų kompanijos.

Arba štai Jums dar šiek tiek – aiškesnių - statistikos faktų. Jau minėtos JAV Nacionalinės Transporto Saugumo Tarnybos duomenimis, 1996 metais 100 tūkstančių skrydžių valandų teko 0.026 mirtino susižalojimo tikimybė. Paprasčiau tariant, galima būtų teigti, kad reikėtų skraidyti 24 valandas per parą 400 metų, kad įvyktų lemtingas nelaimingas atsitikimas. Dr. A. Barnett dar vieno 10 metų tyrimo (1987-1996) rezultatai parodė, kad keleivio mirtingumo riziką tam tikro skrydžio metu galima būtų prilyginti 1 iš 5 milijonų galimybių. Padalinkime 5 milijonus iš 365 dienų

metuose. Gauname įdomų dalyką: turėtume skraidyti bet kuria kryptimi kiekvieną dieną 13 tūkstančių metų tam, kad patektume į aviakatastrofą. Atrodo neįtikinamai?...

Dar kartą palyginkime santykinį mirtingumą kelionių lėktuvu ir automobiliu metu. Nustatyta, kad 1994 metais 100 milijonų orlaivių keleivių teko 0.04 mirtys, motorinių transporto priemonių keleivių atveju – 0.86 (JAV Nacionalinės Transporto Saugumo Tarnybos duomenys). Taigi kelionės automobiliu yra 21 kartą pavojingesnės nei lėktuvu! Ar pateiktieji skaičiai ir tikimybės Jūsų neįtikina skrydžių saugumu?... Štai Jums paskutiniai statistikos faktai. 2000 metais įvykus aviakatastrofoms, žuvo 878 žmonės, o tai yra 5 kartus mažiau nei žuvusių kelionių vandeni (valtimis, laivais) ar dviračiais metu; 10 kartų mažiau nei nuskendusiujų ir 47 kartus mažiau nei vykusiujų į kelionės tikslą automobiliu.

Kurios avialinijų kompanijos skrydžiai saugiausi?

Gana sunku pasakyti, kuri avialinijų kompanija saugiausiai skraidina keleivius. Tokius statistinius duomenis kompanijų vadovai pateikia nenoriai. Net Federalinė Aviacijos Administracija (angl. trumpinys FAA; JAV) nuo 1996 metų nelaimingų atsitikimų ir jų metu nukentėjusių asmenų skaičiaus nenurodo, savo sprendimą motyvuodama tuo, kad nenori tokiu būdu pakenkti esamiems ir būsimiems klientams, jų psichologinei gerovei.

JAV Transporto departamento inspektorė M. Schiavo yra kitokios nuomonės. Ji teigia, kad žmonės turi teisę žinoti faktus, susijusius su jų saugumu kelionių metu, todėl atsistatydinusi iš pareigų pačios parašytoje knygoje ji pasidalino turima informacija apie avialinijų kompanijų ir atskirų orlaivių modelių patikimumą.

Sujungus M. Schiavo pateiktą informaciją su kitų šaltinių medžiaga, galima būtų sudaryti tam tikrą avialinijų kompanijų skrydžių sąrašą pagal patikimumą. Be abejo, vertinant tokį saugumą, reikėtų atsižvelgti į įvairius nepriklausomus faktorius (analizuojamą laikmetį, regioną, kuriame įsikūrusi kompanija, kompanijos vidaus politiką, orlaivio įgulos amžių ir apmokymo darbui galimybes, standartinių orlaivio valdymo procedūrų laikymąsi, ir t. t.), tačiau šiame straipsnyje paprastumo dėlei bus remiamasi tik nelaimingų įvykių skaičiumi: čia juo vadinamas bet kokių nesklandumų ore skaičius 100 tūkstančių skrydžių, kai nukentėjo bent vienas žmogus.

Žemiau matomos lentelės, kuriose pateikiama po 10 saugiausiai keleivius skraidinančių avialinijų kompanijų priklausomai nuo pasaulio regiono. Remiamasi šiais informacijos šaltiniais: AirDisaster.com, "Komercinių skrydžių Boeing orlaiviais nelaimingų įvykių (1959-1999) ataskaita", M. Schiavo knyga, leidiniu „Skrendame saugiai, skrendame akiai“ (angl. Flying Safe, Flying Blind). Žinoma, toks rangavimas nėra oficialus ir dėl vertinimo subjektyvumo negali būti suabsoliutintas.

Qantas avialinijų kompanijos skrydžiai yra laikomi vieni saugiausių pasaulyje: čia per tam tikrą aptariamą laiką nėra įvykęs nei vienas nelaimingas atsitikimas, kurio metu nukentėjo žmonės. Vienintelė avarija ištiko šiai kompanijai priklausančiam orlaiviui Boeing 747 leidžiantis Bankoko oro uoste, tačiau sužeistųjų nebuvo. Dar viena saugiai keleivius skraidinanti avialinijų kompanija - All Nippon Airways. Jos nelaimingų atsitikimų skaičius netgi mažesnis nei daugumos Amerikos ar Europos patikimiausių avialinijų.

Kurio modelio orlaivių skrydžiai saugiausi?

Saugesniais paprastai laikomi naujesni lėktuvai. Modelio Boeing 777 orlaiviai skraido daugiau nei 7 metus ir yra patyrę mažiausiai nelaimingų įvykių. Šio modelio lėktuvai universalūs ir turi daugybę keleivių saugumą užtikrinančių funkcijų. Tai – pirmasis kompiuteriu sukurtas modelis, kuriame gausu aviacinės elektroninės įrangos bei navigacinių sistemų. Be abejo, saugiais laikomi ir kiti orlaivių modeliai. Tam, kad būtų paleidžiami skrydžiams, jie kruopščiai testuojami specialistų ir turi atitikti tam tikrus standartus.

Žemiau lentelėje pateikiamas 23 lėktuvų modelių sąrašas pagal skrydžių saugumą; jis sudarytas remiantis vidutiniu avarijų skaičiumi. Vadovaujantis šiuo kriterijumi, saugiausiai keleivius skraidinančiais galima laikyti modelius Boeing 777 ir Airbus 340 (per analizuojamą laikotarpį jie nepateko į nei vieną nelaimingą atsitikimą). Lėktuvo modelis Airbus 330 taip pat laikomas ypatingai saugiu, tačiau atsiduria trečioje pozicijoje dėl vienos avarijos, įvykusios 1994 metais Tuluze, sugedus vienam iš variklių.

Paskutinėje vietoje sąrašė matomas lėktuvo modelis Concorde. 2003 metais juo keleivius skraidinti atsisakė vienintelės jį turėjusios avialinijų kompanijos - Air France ir British Airways: šio modelio lėktuvai yra patyrę daugybę avarijų, be to, jų išlaikymas dėl didelio suvartojamo degalų kiekio yra labai brangus. Concorde orlaiviais nebuvo taip dažnai keliaujama kaip kito tipo lėktuvais: per 24 metus įvyko 80 tūkstančių skrydžių. Kaip ir ranguojant avialinijų kompanijas pagal saugumą, lėktuvo modelių rangavimas taip pat nėra oficialus ir dėl vertinimo subjektyvumo negali būti suabsoliutintas.

Šaltinis: [Đặt khách sạn](#)